

A NAGYHÉT

A nagyhét és Húsvét az egyházi év szíve, középpontja. A húsvéti misztérium a szó legszorosabb értelmében a keresztény élet forrása, hitünk legbelső magja. Jézus húsvétja Virágvasárnap kezdődött és a kereszten teljesedett be. Igyekezzünk minél jobban átadni magunkat az ünneplésnek, elmélyedni Húsvét titkában imádsággal, olvasmányainkkal, és részt venni lehetőleg valamennyi szertartáson.

A szent liturgia hitforrás. Nekünk, papoknak az a feladatunk, hogy ezekhez a tiszta forrásokhoz vezessük Isten népét.

A nagyhét utolsó három napja régen a nyugalom ideje volt, a kereskedelmi élet szünetelt, a nép nyugodtan részt vehetett a szertartásokon. Egészen természetes, hogy a keresztények az év e három legnagyobb emléknapiját jól felkészülve és lelki nyugalomban éljék át. Ügyes-bajos dolgainkat és a húsvéti előkészületeket (nagytakarítás) zárjuk le nagyszerdán. Ezekben a napokban elmélkedjünk Urunk megváltó haláláról, szenvedéstörténetéről, Isten ajándékairól.

Testvéri örömmel egymás felé kinyílván „kitágult lélekkel” ünnepeljük a Húsvétot!

„Ha Krisztussal feltámadtatok, keressétek, ami odafönt van!” (Kol 3,1)
Időzzünk tehát minél többet a feltámadt Krisztus társaságában. Vigyünk az ünneplésbe természetes örömeket is, például az ünnepi étkezés szépségét... (ételmegáldás)

A nagyhét igazi és ősi lelkigyakorlat, ezért elmélkedjük át most a szent jeleket és szövegeket – életünket merítsük az Úr szent titkaiba. Nem a templomot kell először renoválni, hanem az egyházközség Húsvétját.

Liturgiánkat a sietség és más befolyásoltság miatt teljesen lemeztelenítjük, divatosá tesszük... Mi lesz velünk, ha a forrás mérgezetté válik? Tisztítsuk meg most ezt a forrást!

A liturgia a Szentlélek Istentől áthatott cselekvő emlékezés Krisztus misztériumaira és azoknak jelenvalóvá tétele. A pap arra van felszentelve, hogy a hívekkel együtt minden évben felmenjen „Jeruzsálembe”, hogy Virágvasárnaptól Húsvétvasárnapig az egész egyházközséggel megünnepelje az Úr Húsvétját itt a földön, és ebből éljenek.

*****
*****

VIRÁGVASÁRNAP

Az Úr ünnepélyesen bevonul Jeruzsálembe, s mi elkísérjük Őt ezen az úton, a szenvedés útján. De ezt csak úgy tehetjük meg, ha először mi magunk is

vértanúkká leszünk a virágvasárnapi liturgiában. Szent színjáték zajlik le előttünk, melynek azonban nemcsak nézői, hanem szereplői is vagyunk. Az első felvonás az Olajfák hegye (az ágak megszentelése), a második az Olajfák hegyétől a Jeruzsálem kapujáig vezető út (körmenet), a harmadik pedig a szent város (passió, szentmise).

Személyek: Krisztus, Őt kell látnunk a papban és a körmeneti keresztben. A tanítványok serege mi vagyunk, de különös szerep jut ma a kisebbeknek is, akik a hozsannázó gyermekeket képviselik. Ha ők elhallgattak volna, akkor a kövek szólaltak volna meg. Ez a kijelentés ma ránk is vonatkozik. Virágvasárnapban a Húsvét már benne van, a liturgia Virágvasárnapkal kezd. Jézus bevonul a szent városba és felkínálja az üdvösséget. Húsvét hajnalának sugaraiból már Virágvasárnap világosságot kapunk. Tehát a véres Nagypéntek egy nagy arany ragyogás közepén helyezkedik el, bekeretezi a dicsőség, a feltámadás, a Lélek kiáradása.

A Virágvasárnap szédületesen gazdag, végtelenül bonyolult és mégis isteni módon egyszerű.

I. Stáció

Beszentelő imádsággal kezdjük, ez a közösség és a templom új felszentelése. A beszentelés után (mely a „városon kívül” történik, ahonnan kezünkben pálmaágakkal) ünnepélyesen bevonulunk a templomba (Christus vincit). Bevonulás, és nem körmenet. A bevonulás az ősbib. Innét, ahol vagyunk, az élet sűrűjéből indulunk el, és megyünk Jeruzsálem felé. Ebben a vonulásban benne van az a vonulás, amelyet Ábrahámtól kezdve az utolsó napig bejár a szent nép, míg az Örök Szentélybe érkeznek. Benne van az egész szent történet, Jézus egész élete. Ezt az ünnepélyes introitust elsikkasztani annyi, mint Virágvasárnapot meg sem ünnepelni.

II. Stáció

A templom alkalmas pontján a körmenet megáll: gyermekek lépnek elő és leterítik ágaikat, a pap kezébe veszi a keresztet és áthalad az ágak fölött.

III. Stáció

A gyermekek díszes ruhákat hoznak a körmenettel szemben és leterítik azokat, a pap ismét kezébe veszi a keresztet, és úgy halad át azokon.

IV. Stáció

A körmenet csúcspontja az ünnepi himnusz eléneklése és a gyermekek hódolata. a Gyermekek egymás után a kereszt elé lépnek s éneklük a verseket.

Virágvasárnap másik nagy mozzanata a passió éneklése. Ezen a napon az örömhír a mi Urunk, Jézus Krisztus kínszenvedése. A „feszítsd meg!” számunkra imádsággá válik. Mi is lenne, ha az Úr nem menne fel a keresztre? Kifejthető ez a dráma? Isteni módon bonyolult és isteni módon egyszerű. Ez a Virágvasárnap szíve. Benne van Nagypéntek sötétsége, Húsvét derengő hajnalfénye, de mivel mindez eucharisztikus keretben történik, Nagycsütörtök is

jelen van. Meg lehet pontosan fogalmazni, kit is ünneplünk? Egyszerűen Virágvasárnapot!

*****
*****

NAGYCSÜTÖRTÖK

Krizmaszentelési mise

Az ősegyházban ezen a napon fogadták vissza a vezeklőket, mi ezen napon végezzük el gyónásunkat, ha eddig nem tettük meg.

A székesegyházban Nagycsütörtök délelőtt a püspök papjaival ünnepélyes szentmisét mutat be, melyen megáldja a keresztelésnél, bérnél, betegek keneténél és templomszentelésnél használatos olajokat és krizmát. Ez a liturgia egyik legszebb szertartása, igyekezzünk életünkben legalább egyszer részt venni rajta. A papság ezen a szentmisén újítja meg szenteléskor tett ígéretét, hiszen ez a nap a papság születésnapja. Megható látni az idős, megfáradt arcokat: megcsillan rajtuk az a tűz, mely a szentelési oltárnál kapott lánggra ezelőtt hatvan, harminc vagy akár csak egy évvel ezelőtt.

A mai napon csak egy szentmisét lehet mondani minden templomban, kivéve a székesegyházat.

Az utolsó vacsora szentmiséje

A szenvedésre induló Jézus búcsúestéje övével. Jézus „vágyva vágyott”, évek óta – igazából örök idők óta – készült erre a vacsorára. Ekkor adta át búcsúajándékait: szeretetének jelét a lábmosásban, Testének és Vérének szentségeit, a papi átváltoztató hatalmat. Majd végrendeletül elmondta búcsúbeszédét és főpapi imáját Egyházáért.

Ezután Jézus elénekli a hálaadó zsoltárokat, majd hosszú gyötrődésben, imádságban, teljes magárahagyatottságban elfogadja az Atya akaratát, engedi magát Júdás által megcsókolni, s elfogatásával megkezdődik szenvedése. Mennyi minden történt ezen az estén néhány óra alatt!

Az Úr szenvedésének és feltámadásának húsvéti szent három napja a Nagycsütörtök esti szentmisével kezdődik, középpontja a húsvéti virrasztás, befejezője pedig Húsvétvasárnap vecsernyéje.

Jézus az ószövetségi keretet használja fel megváltó áldozatának emlékezetét ránk hagyva. Jézus nem azért adta nekünk az örök élet kenyerét, mert megérdemeltük, hanem azért, mert meg akarta mutatni irgalmas szeretetét.

Az Eucharisztia rendelésének van egy titokzatos mozzanata. Azt még megérthetjük, hogy Jézus elrendeli valamilyen kegyelmi tettének az emlékezetét, s isteni hatalmával arról is biztosíthat, hogy a mi megemlékezésünk is tele lesz kegyelmi tartalommal. Ő azonban az utolsó vacsorán a kenyér és a bor színe alatt elővételezte keresztáldozatát, ami a valóságban akkor még nem történt meg. Miért beszélhetett mégis testének feláldozásáról és vérének kiontásáról? Hogyan állíthatta, hogy a kenyér és a bor színe alatt már akkor is feláldozott teste és vére volt jelen? Csak azért tehette meg, mert bensőleg már egészen átadta magát az Atya akaratának, egészen elfogadva az áldozati sorsot. Viszont ha tetteinek értékét ez a tökéletes önátadás határozta meg, akkor érthető, hogy tőlünk is valami hasonló követel. Az áldozati lakomát azért rendelte, hogy testével és vérével együtt magunkévá tegyük lelkületét: az Atya előtti hódolatot és az emberek iránti jóakaratot. Így lett Nagycsütörtök keresztény életünk és lelkünk forrása.

Nagycsütörtökön Jézus közösséget alapított. Egyébről sem szól a búcsúbeszéd, mint egy megdöbbenő egymásban-létezésről. Jézus az Atyában van. Az Atya Őbenne. Jézus bennünk van, és mi Őbenne vagyunk.

Nagycsütörtökön megdöbbenő érzelmi kettősséget él át az imádkozó keresztény ember. Együtt van jelen a negatív elem, az egyre sűrűsödő éjszaka, és egy világos, örömteli fénysugár.

Ez már megkezdődött Virágvasárnap, de Nagycsütörtökön szinte elviselhetetlen élességben van jelen a kettő. Jézus teljesen elveszíti szabadságát, találkozik a halállal. Ez az éjszaka: „Szomorú a lelkem mindhalálig”, s ugyanekkor mondja: „Vágyva vágytam veletek enni ezt a húsvéti vacsorát!”

A vérrel verejtékezésre emlékező kis virrasztás után magára hagyjuk Jézust. Aludni megyünk. És ekkor jön egy nagy csöndes éjszaka, amelyből majd csak a passióban hallgatjuk vissza az éjszaka lezajlott pert.

A szentmise Glóriájára megszólalnak a harangok, a csengők, az orgona, hogy azután a gyász jeléül elhallgassanak egészen Húsvét éjszakájáig. A plébánia népe egy családként ünnepli együtt a szent vacsorát. Ezt az éjszakát csak a kereszt rávetődő árnyékában ünnepelhetjük, mert Nagycsütörtök minden ajándéka a keresztből nyeri erejét.

Az evangélium után kerül sor a lábmosásra. A liturgia nem pusztán emlékezés a régmúlt dolgokra, hanem a történeti eseményeket behozza a jelenbe: megjeleníti szemünk előtt, és a külső cselekmények belső ereje által a krisztusi tettek kegyelmi hatását lelkünkbe sugározza. Ezért az evangélium után kerül sor a lábmosásra. Ennek liturgiájában rájövünk, hogy Isten nem felülről néz le ránk, hanem alulról néz fel ránk, mint egy aláztatos szolga. Péter ezt nem tudja elfogadni.

Oltárfosztás

A szentmise végén oltárfosztás van. A minden díszétől megfosztott templom a pusztaság és vigasztalanság képét mutatja. A szent áldozat bemutatása szünetel, egészen addig, amíg az Úr fel nem támad. Régen az oltárt illatos vízzel, vagy borral és vízzel lemosták, majd szárazra törölték: a Krisztust jelképező oltáron mintegy elvégzik a holttestnek kijáró régi szolgálatot, vagy mintha verejtékes arcát törölnék le. Olyan az oltár, mint az apostoloktól elhagyatott, minden emberi vigasztalástól megfosztott Jézus képe.

A pap az Eucharisziát a szentmise utolsó könyörgése után a mellékkápolnában rejti el, a tabernákulum üresen áll, hiszen elvitték közülünk a Mestert. Most elkísérhetjük az Úr Jézust a Getszemáni kertbe.

Búcsúbeszéd

A búcsúbeszéd felolvasása Nagycsütörtök estéjének lényeges mozzanata. Nehezen lehet ezt az estét úgy elképzelni, hogy a búcsúbeszédet nem olvassuk el, legalább egyénileg.

*****
*****

NAGYPÉNTEK

Urunk halálának emléknapja. A zsidóknál a húsvétra való előkészület napja volt.

E napon nincs szentmise, mert ma az örök Főpap mutatta be véres áldozatát a kereszt oltárán. Jól tudjuk, hogy a szentmise a keresztáldozat megjelenítése, jelenbe hozatala. Mivel ezen a napon történt meg a keresztáldozat, ezért az Egyház ezen a napon nem mond szentmisét. Ezen a napon a templomokban keresztutat tartanak, a hívők pedig csendben, imádságban, templomlátogatással töltik szabadidejüket.

Bárki megállapíthatja, hogy a nagypénteki délutáni liturgia hasonlít a szentmisére. A hasonlóság azt is jelenti, hogy sok mindenben el is tér tőle. A hasonló az benne, hogy az olvasmányok, az evangélium és az egyetemes könyörgések után áldoztatás van. Az Úrfelmutatás helyén a kereszt felmutatása van. Konszekráció azonban nincs, tehát nem szentmise. Az egyház lemond a konszekrációról ezen a napon, de az áldozásról nem.

Ezen a napon a szent liturgia meglepően erős jeleket használ, melyek talán az egész év során nem kerülnek elő. Ezen a napon különösen igaza van János apostolnak (3,15), aki azt mondja: aki hittel tekint Krisztus keresztjére, az üdvözülni fog. A rátekintés itt János evangéliumának összefüggésében érthető. Kétfajta látás van: az egyszerű látni tudás, ami olyan, mint az állaté. Ezzel az ember üdvösségét illetően semmire sem megy. Hiába látták ugyanis kortársai Jézust. Ide mélyebb látás kell, amely a lényegét is meglátja. Ha valaki a szinoptikus evangéliumokat olvassa, elkezd irigykedni Jézus kortársaira, ha pedig Jánosét, akkor nem irigykedik többé. Jézus felismeréséhez a Szentlélek megvilágosítása, a hit látása kell.

Amikor a liturgia kezdetén belépünk a templomba, Isten háza kopár, meg van fosztva minden ékességétől, a tabernákulum nyitva áll, nincs benne semmi. Nincs csengő, nincs orgona, a pap bevonulása alatt nincs ének, csak mélységes hallgatás. Gyertyák sem égnek az oltáron. A pap a vértanúság piros ruhájában jelenik meg, és leborul az oltár előtt. Amikor az ember megsejti, hogy mi történt ezen az éjszakán, hogy Isten meghalt értünk, akkor ott nem lehet állva maradni, ott le kell borulni. Ez a földön való tehetetlen fekvés jelzi az imádat, a gyászt, a hódolatot, az egész földdel való egységet, melyre Jézus vére ráfolyt, a kegyelem kérését...

Ezt nem lehet kifejezni szavakkal. Isten csendjére az ember csendje válaszol. Nincs gyülekező ének, nincs köszöntés, nincs közösség egymással, hanem a nyitott tabernákulum csöndje előtt a keresztény nép leborul a földre.

Az első olvasmány Izajás próféta jövendölése a Fájdalmak Férfijáról. Az olvasmányközi ének a szenvedő Messiásnak, de egyben az elesett emberiségnek is segélykérő panaszkiáltása.

A második olvasmány Szent Pál tanítása Krisztus főpapságáról és áldozatáról. A szertartás olvasmányos része a János-passióval fejeződik be. Annak evangéliumát olvassuk, aki végig ott állt a kereszt lábánál, mint a szenvedés hűséges tanúja.

Ezután az ünnepélyes nagy könyörgések következnek, melyek jól illenek Jézus szavaihoz: „Amikor majd a keresztre fölemeltetem, mindenkit magamhoz fogok vonzani.” A kereszttel áldásai most az Egyház könyörgései szerint mindenkire kiáradnak. Minden könyörgésben van egy felszólítás (az év folyamán csak ennyi: Könyörögjünk!). Utána csendet tartunk. A csend az egyéni ima ideje. Ezt kellene megtanulnunk. A Szentlélekben létesített csend az egyéni ima ideje.

A csendes egyéni ima után a pap az Egyház nevében ünnepélyesen az Atya elé terjeszti Jézus Krisztus által a kérést: az Egyházért, a pápáért, a püspökökért, a papokért, a hívekért, a kereszttelendőkért, az egységért, a zsidókért, azokért, akik nem hisznek Krisztusban, azokért, akik nem hisznek Istenben, a világ vezetőiért és a szenvedőkért. A könyörgések alatt mindannyian állunk.

A mai nap szertartásának csúcspontja a kereszttel, vagyis a megváltás jele előtti hódolat. Ez a szertartás igen régi. Jeruzsálem keresztényei egykor az igazi kereszttel előtt hódoltak és azt csókolták. Magát a kereszttel az Üdvözítővel és megváltó szenvedésével való szoros kapcsolata miatt a legteljesebb tisztelet illeti. Amikor János azt írja első levelében, hogy mi tapintottuk az Élet Igéjét, akkor ezt most mi is elmondhatjuk.

Ezen a délutánon a kereszttel maga Krisztus. Érinteni, tapintani kell a szent kereszttel és megcsókolni. Ezek azok a mozzanatok, melyekről sokat kell elmélkedni, mégsem lehet eléggé felkészülni rájuk.

Ez a pillanat, ha hittel tesszük, életünk csúcspontja lehet, mint ahogy Tamás apostolnak is az volt. Ebbe a csókba beleleheljük Isten utáni vágyunkat, megújított odaadásunkat és azt a visszavonhatatlan igent, mely válasz a megváltó Isten szeretetére, mely életünknek értelmet ad. Ebben a csendben, ebben a csókban, ebben az érintésben az ember el tud oda jutni ezen a földön, hogy mindent kimond egyszerre, olyan nagy önátadással, hogy ezt fölülmúlni nem lehet, csak mindennap megújítani.

A liturgia végeztével a szent kereszttel a szentsírhoz visszük, ahol csendben imádkozunk, virrasztunk.

*****
*****

NAGYSZOMBAT

Nagyszombat az Úr sírban nyugvásának, az Egyház életében pedig csendes imádság és a szentsír látogatásának a napja. Napközben nincs liturgia, a hívő nép imádsággal, a szentsír látogatásával tölti a napot, szerény ebéd után (a böjt igazán csak a feltámadási vigília után ér véget) nagy virrasztással Húsvét szent éjszakájára készülődik.

Nagyszombaton tehát az Egyház Jézus sírjánál időzik, és az Ő szenvedéséről és haláláról elmélkedik. A szent asztal megfosztva áll, a szent áldozatot nem mutatják be mindaddig, amíg az ünnepi vigília, vagyis a feltámadás éjszakai virrasztva várásának liturgiája be nem fejeződik.

Csak ezután lesz értelme a húsvéti örömnök, amelynek bőséges folyama ötven napra kiárad. Az ősi hagyomány szerint ezt az éjszakát az Úrnak kell szentelni (ld. Kivonulás könyve).

A nagyhét lelkeségében a virrasztás nagyon fontos. A hit lényeges eleme „az Úrnak szentelt éjszaka”. Az Apostolok Cselekedeteiben az egyház virraszt Péterért. Éjszaka virrasztani Istenért, Istenre várakozva: Krisztus Egyházának ez a leglényegesebb vonása.

Gyertyával a kezünkben hasonlónak válunk azokhoz a szolgálkhoz, akik urukra várnak (ld Lukács evangéliuma).

A liturgia megtanít arra, hogy az ember az egész testével imádkozzék. A virrasztásban az egész ember várakozik. Mit mond a napfényben meggyújtott gyertya? Semmit! Értelmét vesztette!

Húsvét éjszakájának szertartása az egyházi év középpontja, „minden vigíliák anyja”.

Drámai kifejlődésben éli át a liturgia Krisztus feltámadását, a világosság győzelmét a sötétség fölött, az egyiptomi rabságból és a sátán szolgaságából való szabadulást, lelkünk feltámadását. De nem szakítja el a feltámadást a kereszthaláltól. Egyúttal ünnepli a keresztfán szerzett megváltást is. Ez volt az ősegyházban a kereszttelkezés éjszakája. Halál és feltámadás összefonódik a megkereszteltekben, ők ma éjszaka meghalnak Krisztussal együtt, s benne új életre támadnak.

A keresztény nép a teljes sötétségbe borult templomban gyülekezik. Elmúlt a nap, elérkezik a második éjszaka azóta, hogy az Úr a sírban pihen. Húsvét a tavaszi napéjegyenlőség utáni első holdtöltét követő vasárnap, ezért ragyog holdfényben az ég. De a templomban, ahogy a szívünkben, érzésvilágunkban is, még az éjszaka uralkodik. Csak Istentől várhatjuk az igazi fényt.

I. rész

A tűzszentelés igen merész szimbólum, mert azt akarja ábrázolni, amit nem lehet: a feltámadás pillanatát. Sem a teremtésnek, sem a kivonulásnak, sem a feltámadásnak nincs tanúja, nincs archeológiai lelet. A liturgia mégis arra vállalkozik, hogy szemléletessé tegye a pillanatot azzal, ahogy föllobban a láng a parázsból.

Először azonban a pap megszenteli a tüzet. Tudjuk, hogy ezek az ősi szimbólumok kétértelműek. Pusztító, ártó, ugyanakkor gyógyító erők. Ezért nem egyszerűen szentelt vízzel való lefröcskölésről van szó, amikor az egyház szolgálja megáldja a tüzet. Az áldás a teremtés isteni művét teszi egyértelművé

számunkra. A Szentlélek az az igazi mennyei tűz, akit a feltámadt Krisztus nekünk adott első ajándékkul.

Miután a pap megáldotta a tüzet, feldíszíti a húsvéti gyertyát: a kereszt, az Alfa és az Omega, illetve az évszám azt hirdeti, hogy Krisztusé a kezdet és a vég, az idő és az örökkévalóság. Az öt tömjénszem Jézus öt sebhelyére emlékeztet minket, e sebek őriznek és védnek minket. A pap meggyújtja a feltámadt Krisztust jelképező gyertyát, majd átadja a diakónusnak, aki odalép a koromsötét templom elé, és háromszor, egyre emeltebb hangon, belekiáltja az éjszakába: „Krisztus világossága”, és a keresztény nép ajkáról, sóhajként száll fel az ének, „Istennek legyen hála”. Közben a fény egyre terjed Krisztusról az Egyházba, amint a hívek is meggyújtják gyertyáikat a húsvéti gyertyáról.

II. rész

A fényünnep csúcspontja a húsvéti örömhír meghirdetése, az Exsultet eléneklése. A világból a templomhajón át a szentélybe ér a menet, a világosság terjed.

Az Exsultet gondolati mélysége, költői lendülete és dallamgazdagsága tekintetében semmiféle más liturgikus szöveg nem szárnyalja túl. Az Exsultet egy bevezető részből és egy párbeszéddel megkezdett főszakaszból áll.

A bevezető rész a húsvéti öröm ünnepélyes meghirdetése, az énekes kérése a hívekhez, hogy támogassák őt imádságukkal az ünnepi szolgálatban. Négy részre tagolható. Az első részben az angyalok örömét énekli meg, a másodikban a kozmoszét, a harmadik az Egyházét idézi föl, s így jutunk a negyedik szakaszban a helyi egyházig, a templomban összegyűlt közösségig, azon belül az örömhírt meghirdető diakónus szerepéig. A helyi egyházban lesz most angyallá a szerpap, aki rövidesen ajkához illeszti az üdvösséget hirdető harsonát, s bevezetéssel készülődik arra, hogy hamisság nélkül, tisztán és ércesen zendítse meg annak hangját.

Emberfeletti a szerpap feladata. Az angyalok szavát fogja felidézni, az Egyház üzenetét közvetíteni, s hallgatója lesz az itt egybegyűlt több száz ember, éppúgy, mint az emberiség milliárdjai. Ha ez a szó nem hangzik el századokon át évről évre a világ templomainak ezreiben, akkor elhal az örömhír, s rettenetes ítélet vár mindazokra, akik elmulasztották, hogy a megfeszített és feltámadt Krisztust hirdessék.

A szerpap közbenjárást kér, de figyelmeztet is: ha hibázom is, arra gondoljatok, hogy e gyertya dicséretében ajkam által egy isteni üzenetet jut el hozzátok.

III. rész

Hét ószövetségi olvasmánnyal folytatódik a liturgia.

Az olvasmányok az eredetileg egész éjszakán át tartó húsvéti nagyvirrasztás maradványai, melyek a húsvét, a megváltás és a keresztség előképeivel oktatták a keresztelendőket, s oktatják ma is a keresztségükre visszaemlékező híveket. Gyertyáinkat elolva hallgatjuk őket.

1. A Teremtés könyve. Megérteti velünk, hogy mindenestül Isten teremtményei vagyunk, s hogy a teremtésben megnyilvánuló isteni erő működik keresztségi újjáteremtésünkben is.
2. Ábrahám és Izsák története. Izsák feláldozása a kereszttáldozat előképe.
3. Az ószövetségi Húsvét felidézése. Ahogy a zsidók megszabadultak a Vörös-tengeren keresztül a fáraó rabságából, úgy szabadulunk meg mi is a bűn rabságából.

Ezután a prófétai olvasmányok következnek, amelyek Krisztusra mutatnak rá, sajnos ezeket nem mindig szoktuk felolvasni.

IV. rész

A pap a Glóriát intonálja. A szenvedés idején elhallgatott a szent nép ajkán a dicsőítő ének, a Glória. Nagycsütörtök este drámai módon búcsúztunk el tőle. Most érkezett az ünnepélyes pillanat, hogy miután felkérték, a pap újra intonálja a Glóriát, mire megszólalnak a harangok a csengők és az orgona. Mi ez, ha nem egy ősi karizmatikus nyelv megengedett, drámaian visszafogott változata? A megzendülő orgona kíséretével énekeljük végig ezt a csodálatos őskeresztény himnuszt.

A szentlecke Szent Pál római leveléből van: a keresztségben Krisztus halálába temetkeztünk el, s vele együtt új életre támadtunk.

Az alleluja visszaadása. Nagyböjtben az alleluja éneklésével is böjtöltünk, negyven napja nem énekelünk, egész nagyböjtben nélkülöznünk kellett ezt az igazi húsvéti örömeinket. Most a szerep mintegy újra megtanít rá. Szinte berozsdásodtak hangszálaink.

Az evangélium: a feltámadás jó híre Szent Márk evangéliuma szerint.

V. rész

Keresztkútszentelés, keresztségi szertartás.

Az ősegyház ezen az éjszakán szentelte meg a keresztvizet, s ezen az éjszakán szolgáltatta ki a szentséget, hogy jelezze: Krisztus húsvéti misztériumait a keresztség közvetíti az egyes embernek. Az evangélium után átvonulunk a keresztkúthoz, ahol elénekeljük a Mindenszentek litániáját, s a megdicsőült Egyházzal közösségben kérjük a szentségi kegyelem működését. A pap ünnepélyes könyörgésben kéri Istent, tekintsen Egyházára, jóságosan nyissa meg a keresztség forrását, az Egyháznak e szent anya-ölét, s Szentlelkével adja meg a víznek azt a kegyelmi erőt, hogy a vízből új gyermekek szülessenek.

A húsvéti gyertya vízbemerítése jelzi, hogy a keresztkút Krisztus megtermékenyítő ereje által lesz képes új gyermeket a világra hozni. Ha vannak kereszttelendők, ekkor kerül sor a keresztségre, illetve a keresztségi fogadalom megújítására, majd a pap meghinti a népet ezzel az új teremtő vízzel.

VI. rész

Az Eucharisztia liturgiája.

Régi magyar szokás szerint a mise végén a pap a szentsírhoz megy, hogy a feltámadt Krisztus dicsőséges megjelenését felidézze, majd elindul a körmenet.

A húsvéti körmenetben a feltámadás örömhírét visszük meg a világba, s tanúságot teszünk a feltámadásba vetett hitünkről. De egyben túlradó örömmel ünnepeľjük, énekeljük a köztünk haladó Krisztust, akire emlékeztet a feltámadási szobor, a húsvéti gyertya, de valóságosan is ott megy köztünk az Oltáriszentségben. Belekiáltjuk tehát az éjszakába: emberek, ébredjeteľ, feltámadt az Úr, a templom falai nem tudják maguk közt tartani azt az örömet, amit ekkor érez a keresztény ember. A körmenet végén a nagy hálaadó himnuszt, a Te Deumot énekeljük el.

**ÁLDOTT, SZENT HÚSVÉTOT KÍVÁNOK MINDEN KEDVES
TESTVÉREMNEK!**